

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Jarosław Matras

w sprawie **S. K.**

podejrzanej o popełnienie czynu zabronionego z art. 190a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 27 listopada 2024 r.,

kasacji, wniesionej obrońcą podejrzanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 19 marca 2024 r., sygn. akt V Ka 174/24,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku

z dnia 30 października 2023 r., sygn. akt II K 1100/23.

**uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu
Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku i sprawę S. K.
przekazuje temu Sądowi do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Michał Laskowski

Wiesław Kozielewicz

Jarosław Matras

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku wyrokiem z dnia 30 października 2023 r. sygn. akt II K 1100/23, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. umorzył postępowanie wobec S. K. podejrzanej o to, że w okresie od lipca 2018 r. do dnia 13 kwietnia 2022 r. w G., uporczywie nękała P. P. w ten sposób, że będąc w przekonaniu co do pozostawiania z nim w relacji, kierowała do pokrzywdzonego oraz jego matki wiadomości drogą listowną, mailową i wiadomościami SMS, wykonywała połączenia telefoniczne, nachodziła go w miejscu zamieszkania, w miejscu zamieszkania jego rodziców i miejscach spotkań towarzyskich, w korespondencji używała wobec członków rodziny pokrzywdzonego słów uważanych powszechnie za obelżywe oraz kierowała do nich groźby karalne, czym wzbudza w nim uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia i istotnie naruszyła jego prywatność, tj. o czyn zabroniony z art. 190a § 1 k.k. Sąd rozstrzygając ustalił, że podejrzana S.K. popełniła zarzucany jej czyn, wyczerpujący znamiona czynu zabronionego z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k., i że z powodu choroby psychicznej w postaci zaburzeń schizoafektywnych nie mogła w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia oraz pokierować swoim postępowaniem. Na podstawie art. 93a § 1 pkt 3 i § 2 k.k., art. 93b § 1 k.k. art. 93c pkt 1 k.k. i art. 93d § 1 k.k. orzekł wobec podejrzanej S. K. środki zabezpieczające w postaci: terapii, zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego P. P. na odległość mniejszą niż 100 metrów i zakazu kontaktowania się z tym pokrzywdzonym.

Po rozpoznaniu apelacji złożonych od tego wyroku przez podejznaną S.K. i jej obrońcę, Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 19 marca 2024 r., sygn. akt V Ka 174/24, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku kasację złożył adwokat P. R. - obrońca podejrzanej S. K. . W kasacji zarzucił naruszenie przepisów postępowania skutkujące nieważnością postępowania w art. 354 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 385 § 1 k.p.k., art. 386 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 389 § 1 k.p.k. a nadto art. 374 §1 zdanie pierwsze k.p.k. w zw. z art. 380 k.p.k. w zw. z art. 354 pkt 2 k.p.k. w zakresie uwzględniającym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 sierpnia 2020 r. sygn. akt K 46/15 (Dz.U. 2020 r., poz. 1458), polegające na przeprowadzeniu pod nieobecność podejrzanej S. K. rozpraw w dniach 27 września 2023 r. i 19 października 2023r., poprzedzone ustaleniem, iż podejrzana została prawidłowo

zawiadomiona o rozprawie (przesyłkę z wnioskiem prokuratora trybie art. 324 k.p.k. oraz zawiadomieniem o terminie uznano za skutecznie doręczoną na podstawie fikcji doręczenia) i jednocześnie nieprawidłowym przyjęciem iż obecność podejrzanej jest nieobowiązkowa, pomimo że wniosek prokuratora w trybie art. 324 k.p.k. powinien zostać rozpoznany z udziałem prokuratora, obrońcy i podejrzanego, bez względu na to, czy skierowano go na rozprawę czy na posiedzenie, a zatem procedowanie sprawy pod nieobecność podejrzanej było niedopuszczalne, tym bardziej w zakresie czynności określonych w art. 385 § 1 k.p.k. art. 386 § 1 i 2 k.p.k., tj. odczytania aktu oskarżenia, przesłuchania podejrzanej, a także pouczeniu jej o przysługujących prawach. Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Agnieszka Nowicka – Zastępca Prokuratora Rejonowego Gdańsk – Wrzeszcz w Gdańsku w pisemnej odpowiedzi na tę kasację wniosła o uznanie jej za zasadną (por. pismo z dnia 5 września 2024 r., 4052-0.Kw.11.2014).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zasadnie podnosi w kasacji obrońca podejrzanej S. K. , iż uwzględniając treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 sierpnia 2020 r. sygn. akt K 46/15, w którym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 374 § 1 k.p.k. w zw. z art. 380 k.p.k. w zw. z art. 354 pkt 2 k.p.k. w zakresie, w jakim nie przewiduje obowiązkowej obecności podejrzanego, o którym mowa w art. 380 k.p.k. na rozprawie w sprawie wniosku prokuratora o umorzenie postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy i o zastosowanie środków zabezpieczających, jest niezgodny z art. 45 ust 1 w zw. z art. 41 ust 1 Konstytucji Rzeczypospolitej, to doszło w realiach sprawy w postępowaniu przed Sądem Rejonowym Gdańsk - Północ w Gdańsku do rażącego naruszenia uprawnień procesowych przysługujących podejrzanej S. K. . Także Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt II KK 139/05, z dnia 17 marca 2008 r., sygn. akt V KK 31/08, z dnia 30 lipca 2019 r., sygn. akt II KK 146/19 i z dnia 3 lutego 2021 r., sygn. akt IV KK 582/19, oraz w wyroku z dnia 17 marca 2015 r., sygn. akt V KK 337/14, wskazał, że rozpoznanie wniosku prokuratora o umorzenie postępowania w trybie art. 324 k.p.k. na posiedzeniu, ale i na rozprawie, pod nieobecność podejrzanego, w sytuacji, gdy z opinii biegłych nie wynika, aby było to niewskazane, stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. Zaistniałego przed Sądem Rejonowym Gdańsk - Północ w Gdańsku

uchybień, mającego postać bezwzględnej przyczyny odwoławczej, nie dostrzegł Sąd Okręgowy w Gdańsku, dokonujący kontroli odwoławczej wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku z dnia 30 października 2023 r. sygn. akt II K 1100/23. W doktrynie i w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, iż sąd odwoławczy postępuje wbrew dyspozycji art. 439 k.p.k., także gdy uchybienie określone w tym przepisie nastąpiło już w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji, a sąd odwoławczy nie dostrzegając uchybień, którym obarczone było postępowanie pierwszoinstancyjne, i utrzymując wyrok w mocy, niejako je zaaprobował (por. J. Matras w: K. Dudka (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2018, s. 1160 – 1161).

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 537 § 2 k.p.k. i art. 535 § 5 k.p.k., orzekł jak wyroku.

[J.J.]

[a]

Michał Laskowski Wiesław Kozielowicz Jarosław Matras